

ՅՈՒՑԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Գ. ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԳԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

55

ՅՈՒՀԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԶՈՒՂԱՅԵՑԻ (ՄԻԳՈՒՋ). ԳԻՐՔ ՀԱՄԱՌՈՏ ՎԱՄՆ ԻՍԿԱՊԷՍ ՃԸՆ-
ՄԱՐԻՏ ՀԱՒԱՏՈՅ: Նոր Զուլա, Հրա. Ստեփաննոս Աբբեպիոսյանի, տպ. Ս. Ամենափրկիչ
Վանքի, 1688. 16 չ. + 364 = 380 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԳԻՐՔ ՀԱՄԱՐՈՏ վասն իսկապէս ճշմարիտ Հաւատոյ. և զաւանթեան ուղղափառ կաթու-
ղիկէ. ընթանալու Հայկապատնէաց եկեղեցոյ: զորս առաք և ունեմք այժմ. ի Գրիգորէ
սուրբ լուսաւորչին: և երկից սուրբ ժողովոցն և ի Սբրոց. Հոգիբնկալ. Երկոտասան վարդա-
պետացն: և ևս վասն ընդդիմութեան Երկարնակաց. որք Հեռեւին ըստ մտացածին բանից
իւրեանց. և ոչ ըստ աւանդութեան արրոց Հոգիբնկալ Հարցն. զոր առացեալ ուսան ի քաղ-
կեղանական ժողովոյն. և ի տուժարէն լեւանի. որ յայանի ընդդէմ է երկից սուրբ ժողովոցն
և աստուածրնկալ սուրբ Հարցն:

Եղև և տպագրութիւնս ի Թաղաւորութեան արքայից արքայ. Շահ սուլէման. Թաղա-
ւորին: Ի Հայրապետութեան Տեառն Եղիազարու կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց: Ի Վուլայ-
ի վանս Սուրբ ամենափրկչի Զեւամբ նորին առաջնորդի Ստեփաննոսի Աբժի Եպիսկոպոսի.
ի քալանթարութեան պալազատ պարոն Աւետին: Աշխատողք տպարանումս զտպրիս և
զաստուածատուր իրիցունքս ևս յիշել աղաչեմք:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԴԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԵՒ ՆԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆՈՒՂՆԻՑ:

SMBOLUM ARMENIORUM ET INTRODUCTIO DE DI DIRECTAM.

Ի Թուոյ փրկչին ո. զճ. ձր: և ըստ Հոաց. ոճ և զ: Օղնեա Հոգի սուրբ աստուած
և ևս ի Թիկունս տկարութեան մերոյ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Պատճառ և նախերգանք զրոցս:

Վեհմասնից անձանց. և ճշմարտաբերաց ողոց. ի բրիտանոս աստուած Հաւատացե-
լոց. լուսաւորչածնեւոց. մանկանց սուրբ կաթուղիկէ եկեղեցոյ Հայաստանեաց ուղղափա-
ռաց բարեբաւոյն: Նուաւս յուժմմն Ստեփաննոսէ բանի պաշտօնէլ. և վերադառողէ մասին
Հայոց որք ի կողմանս պարսից:

Գիտութիւն լիցի ձեզ սիրելեացդ. զի զպատճառ տպագրութեանս մեր է այս.
Հետադառ եղաք ներկայս զի յուզիք զիրք զոյր յանյայտ յուժեքէ ի մերայնոց նախնեաց սրբ-
րոց վարդապետաց: մանաւանդ պիտանիք Հարկաւորք և լուսաւորք. և թէ ուրեք աս
այս. և այն գտածի. զի՞նչ լաճ և օղոս Հասարակին: վասն որոյ տպաւնեալ ի յոյնս ու-

մենից սուրբ հոգին. սկսած է լուս ածել զտաղաքատունս. առ ի տպել զվաղեմի սուրբ զբրեանքս. զոր յետ սուղ ժամանակի տպեալ տառերուց եմք առ մեզ: այլ ներկայս— եւ թուղթք որ եւ զիրք եւս. վասն ընդդիմութեան երկարեակաց. թէ ո՞ր եւ ո՞վ որ: աշխատասիրութեամբ ճնշեալ տքնութեամբ ժողովեալ եւ մեկնեալ հողովն սրբով աստուածաշունչ զրոց:

Նախ զմաթոսաղոյի սրնեաց. եպիսկոպոսի. թուղթն որ առ կայսրն հերակլ զրեաց: Երկրորդ. ստեփաննոսի սրնեաց. եպիսկոպոսի. թուղթն որ առ զերմանոս պատրիարքն կասանդունուպոլսի զրեաց:

Երրորդ միւս ստեփաննոսի սրնեաց եպիսկոպոսի որդոյ տաքսաին իշխանի որ առ զրիզոր կաթողիկոսն զրեաց: Զորրորդ պողոտի տաքսանցոյն. որ առ թէոփեալ զրեաց: Հինգերորդ վարդաշայ մեծին հսիտորի ընդդիմութիւն. որ առ հասարակ երկարեակս— գրքեաց. ի սուրբ դրոց աստուածաբանից: Վեցերորդ հր. բանք միխայէլի վասն ժողովոյն քաղկեդոնի զրեաց որ եւ ինքն էր ազգաւ ասորի. վարդապետ եւ պատրիարք նմին ազգի:

Արդ որովհետեւ ոչ զոյր յաղգին մերոյ տաղաքատուն. եթէ տպեալ յուսմեցուցեալ սփռեալ էին ի տունս հայոց. եւ մեռադրով հագիւ այսպէս. եւ այսքան լինի որպէս տեսնէք. եւ յղել տալ տպել յերկիրն Փռանկաց. անմարթ էր եւ անկար: Զի մերս զիրք ինքեաց զրոցն է ներհակ. վասն որոյ ոչ կամին. եւ ոչ թոյլ տան առ ի բազմեալ. մերայնոց սրբոց վարդապետաց զրեցելոցն: Այժմ որովհետեւ. պատրաստեալ եղիւ ի միջի մերում զործարան տաղաքութեանս այսուհետեւ անահ. եւ անկասկած տպելոց եմք զամենայն զգրքեանս սրբոց վարդապետաց որ առ մեզ զոյ: Բայց այժմ զերկնակի փոքր զրեանս որ եւ զբաւ եւ կատարումն իսկ եղիւ. հինգ հինգ հարիւրով. սփռեցաք առ ամենայն լուսաւորածնունդ եւ ուղղափառ հասարակ հայսդ: զի են սոքա փորձ զործարանիս եւ զբոլթեան. իրր առհասարակեալ ի խախտութիւն շրթատասիրացդ: Քանից պատշաճ տեսեալ մեր ներկայս զսոսա. հարկեալ ի վերայ սրբելի. եւ հարազատ եղարց. Յոհաննէս եւ Աղէքսանդր վարդապետաց: որ եւ իսկոյն թարց տարակուսի հողացեալ. առաք եւ տպեցաք զհայցելին մեր: որոց շրթատա լիցի վարձաւատոյց: Զկին որոյ զմեծամեծնս եւ կատարեալսն եմք տպելոց: Բարեխոսութեամբ եւ անդառնալի հայցուածովք բազմաշարշար նահատակին շրթատոսի եւ բազմերախտի. Գրիգորի լուսաւորչին եւ հոգեկիր սուրբ հարցն. եւ մերովք աղօթիք: Եղիւ սկիզբն եւ կատարումն սորին ի վանս սուրբ ամենափրկչի նոր ջուղայու. մեռամբ եւ հողաւորածութեամբ Տեառն Ստեփաննոսի նորին այցելուի ի փառս շրթատոսի աստուծոյ: որ է օրհնեալ յաւիտեանս ամէն:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

... զապեան. զԱհարոն վարդապեան. զհոգէրարձու վանաց եւ տաղաքութեանս զՏէր Անդրէասն. զՏէր Թովմասն. զՏէր Յոհանն:

Եւ այլ զործակալք տաղաքութեանս. եւ միշտ աշխատողք զՏէր Սարգիսն. եւ զՏէր Աստուածատուրն ի սրբոյ յակորայ: մահապի կոստանոց զպրապեան. զաւաք սարկաւազունսր. զսէր. զսիմէն. զմիքայէն. զմիքայէն. զմիքայէն. զյոհաննէս. զաստուածատուրն. զասպարն. յոհաննէս. տէրոն. թորոն. փիլիպոս. պետրոն. զյոհանն. զսեդրան. զասպարն. զպրապեանն. զպարտիւն. զստեփաննոն. եւ զմանուկ զիր թափոցն. եւ զստեփաննոն. զպետրոն. մալիւրալն. որք այժմ կան. ի վերայ իւրաքանչիւր զործոց. զոր տէր աստուած զամենեւեան վարձաւարեցէ ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Յիւսէֆէ եւ զուր Որդ ի վառաց

Կրկնակեան Մատենադարան

230-155 Յո.

ԾԱՆՕԹ. Բ. անուամբերի հայերէն եւ լատիներէն գոյգ վերնագիրները կը կրկնուին 81, 92, 121, 142, 201, 219, 239, 283 եւ 305 էջերում վրայ եւս: Բ. Յիշատակարանէն կը պակսին առաջին երկու էջերը, 361-362:

ԳԻՐԲ ԺՈՂՈՎԱՆՈՅ ԸՆԴԴԵՄ ԵՐԿԱՐԱՆԱՅ: Նոր Զուգա, հրատ. Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոսի, տպ. Ս. Ամենափրկչի վանքի, 1688, 764 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԴԻՐԹԸ ԺՈՂՈՎԱՆՈՅ ԸՆԴԴԵՄ ԵՐԿԱՐՆԱԿԱՅ, մանաւանդ աշխարհաւեր ժողովոյն քաղկեհոնի, արարեալ սրբազանից վարդապետաց.

(Ամսիւրապետ կը սկսի բովանդակութիւնը.)

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

... Արդ զմի. է. գրոցս եղև. վերջ: Ի տպարանում իսպաշնու ջուղայ և: Բրիտանի փառք յախտեանս ամէն:

էջ 272

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Կատարեցաւ չինգերորդ զիրքս իսպաշնու. Ի զեղաբան ջուղայ. ընդ հովանեաւ սուրբ ամենափրկչի վանացս. ձեռամբ և: Հոգարարձութեամբ Տեառն Ստեփաննոսի նորին առաջնորդի. և արհիական եպիսկոպոսի. և աստուածարան վարդապետի:

Աշխատութեամբ սրբազրոգի սորին Տէր Աղէքսանդրի. եղիցի մասն բարեաց Ի Քրիստոսէ ասուծոյ մերոյ որ է օրհնեալ յախտեանս ամէն: Տէր

էջ 479

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Գ

Կատարեցաւ վեցերորդ զիրք սրբոյն Գրիգորի ասթեւացոյն: և: Բրիտանի փառք յախտեանս ամէն:

էջ 660

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Դ

Շնորհօք տեառն մերոյ Երեսուր Բրիտանի կամօք և կարողութեամբ հօր. և սրբոյ հոգոյն. աւարտեցաւ զիրքս հակաճառական որ ընդդէմ պիղծ ժողովոյն քաղկեհոնի. և ամբարշտին լեւոնի և փարխանոսի հեռեւորացն նեստորի. յամի Թուաշաութեան տոհմիս հայկական ոճի. Ի Հայրապետութեան. տեառն եղիազարու Կաթողիկոսի ամենայն հայոց: և յառաջնորդութեան յայսմ նահանգի քաջ ախոյանիս ուղղափառութեան տեառն Ստեփաննոսի արքեպիսկոպոսի և աստուածարան վարդապետի: որոյ հրամանաւ և օժանդակութեամբ հաստատեցաւ տպագրատունս. Ի վանս վսեմական և փառարնակ ամենափրկչի նոր ջուղայոյ. յամեանն մայիսի. Ի և: Ընդ նմին և զսրբազրոգի սորին. զՏէր Աղէքսանդր յիշել աղաչեմ: Այլ և վերակացու տպագրատանս. զՏէր Անդրէաս կուսակրօն բաշանայ: և զերիցունս զործափառք սորին. զտէր սարգիս: և զերկեակ տէր աստուածատուրն. և զմանուկ զպիր:

էջ 760-761

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

230-155 Ժս.

57

ԿՂԵՄԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ (ԳԱՂԱՆՈՍ). ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ... Ա. Հատոր: Հոսմ, աղ. Հատոր, Տարածման (Propaganda Fide), 1690, 16 չ. + 918 = 934 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

CONCILIATIONIS ECCLESIAE ARMENAE CUM ROMANA

Para prima Historialis

Autore Clemente Galano.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ ԸՆԴ ՃԵԺԻ ՍՈՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ Հոսմայ.

Շարադրեալ ի յերկուս Հատորս ի պատմական եւ վիճարանական ի կարգէ Թէառինսաց Կղմէս վարդապետէ:

Առաջին Հատոր

ՎԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Կը կրկնուի 1650-ի տպագրութեան վկայութիւնը՝ Տէր Գրիգոր Խորճարեցիի կողմէ, գրուած 1648-ին:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

20.5 ի:

ԽՈՒՆՈՒ. Կը պարունակէ միայն հայերէն բնագիրը:

Կիւլպէնեկեան Մատենադարան

230.2 Կղմ.

1690

58

ԿՂԵՄԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ (ԳԱՂԱՆՈՍ). ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ... Ա. Հատոր: Հոսմ, աղ. Հատոր, Տարածման (Propaganda Fide), 1690, 62 չ. + 531 = 593 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ ԸՆԴ ՃԵԺԻ ՍՈՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ Հոսմայ:

CONCILIATIONIS ECCLESIAE ARMENAE CUM ROMANA

Para prima Historialis

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ ԸՆԴ ՃԵԺԻ ՍՈՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ Հոսմայ: Շարադրեալ ի յերկուս Հատորս ի պատմական եւ վիճարանական ի կարգէ Թէառինսաց Կղմէս վարդապետէ:

Առաջին Հատոր:

CONCILIATIONIS ECCLESIAE ARMENAE CUM ROMANA

Ex ipsis Armenorum patrum, et doctorum testimonis.

In duas Partes, Historialem & Controuersialem diuisae.

Pars Prima.

Autore Clemente Galano Surrentino clerico regulari theologo

Et S. Sedis Apostolicae ad Armenos Missionario.

ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հատիներէն վկայութիւններու կարգին, կը կրկնուի 1650-ի տպագրութեան հայերէն վկայութիւնը՝ Տէր Գրիգոր Մարժոբեցիի կողմէ, գրուած 1648-ին:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

2ուերի:

ԾԱՆՈԹ. Կը պարունակէ հայերէն եւ լատիններէն բնագիրները:

Կիւլէնկէան Մատենադարան

230-2 Կղեմ.

1690

59

ՇԱՐԱԿՆՈՅ: Ամսդէրամ, տպ. Ս. Աստուածածնի, 1692. 720 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՇԱՐԱԿՆՈՅ. Երաժշտական երկնցմունք հոգեւորականք. աստուածայնոց եւ երջանկաց. որոց վարդապետաց հայոց թարգմանաց զկարգաւորութիւնս եկեղեցւոյ վայելչացունդաց: Ի թուոյն քրիստոսի. ոտոր, եւ ի հայոց. ոճիս, Դեկտեմբեր ամսոյ. ր: Տպեցեալ Յամսդէրամում քաղաքի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Շնորհօք տեան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եւ ողորմութեամբ նորին՝ յանկեալ տարակցաւ գիրկս երաժշտական, որ եւ շարականոց, ի տպագրատնի որբունոյ Աստուածածնի. ի հայրապետութեան տեանն Նահապետին ամենայն հայոց կաթողիկոսի եւ յաջորդ որբոց առաքելոց Թաթևոսի եւ Բարդուղիմէոսի եւ որբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին. ի հոյակապ նաւահանգիստ ամսդէրամ: Արդ որք հանդիպէ աստուածայնոյ երգարանիս տյամիկ՝ ընթեռնելով, կամ հարեանցի զրօնելով. Աստուած ողորմեսցի միով յիշատակել մի խնայէ զի կարի տշխատեցաք ի սրբազրութեան դորս. թէ ի հոլովս անուանց՝ եւ ի նախադրութիւնս նոցա թէ ի ժամանակս բայցն. եւ ի կերպաւորութիւնս նոցա, հետեւելով հետորին արիտակէտի: Վասն որոյ եթէ ոք հմուտ է քերթութեան: եւ վարժ գրչութեան արիտակէտայ. զտցէ եւ ոչինչ պակասեալ ի զրկոց ետրին. բացի եղեր բայնն զոր եթէ քննեցէ ըստ խոնարհման բայցն, զտցէ զհաստատիւ: Նաեւ սակս աներեւութիցն աշխակերտութեան խնդրեմ մի վրդովիլ այլ խոհեմարար քննել. եւ ընդ լալին իւրոյ համեմատել եւ զիւրեմարարութիւն պային ներ ներկայութ աստուածականին խուրհուր. զի մի անհեթեթ լիցի եւ վրդովարարի: եւ թէ այլ ինչն սոսկ սոսկութիւն զտցի այն չէ ի կամաց մեղքն այլ ի մոռացմանէ. եւ

կամ այլ իմե կասկածանաց. վասն որոյ խնդրեմք ներել. զպակասն ընուլ եւ զաւելորդն յապակել. որք հմուտք էք արհեստի եւ մակագրութեան եւ զմեզ պահել անհեղադրելի: Իսկ որք ոչ էք ներ հմտացեալ արհեստից զբշութեան եւ ըրթողութեան. մի այլ ինչ բարութէք յանդղնարար. այլ ֆանացարուք ուսանիլ զգրեալն. եւ տեղեկանալ ներպարեալ գիտութեան. եւ փառս վերընծայել թրխառսի աստուծոյ ընդ հօր եւ սրբոյ հոգւոյն. այժմ եւ անգրու յաւիտենիւ. ամէն:

ԿԻՆՎԵՆԿԵԱՆ ՄԻՍԿՆԱԳԱՐԱՆ

264.7

1692

60

ՄՈՎԼԵՄ ԽՐԵՆԱՅԻ. ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ: Ամպերամ, տպ. Թովմաս Եպս. Վանանդեցի, 1695, 10 չ. + 483 + 4 չ. = 497 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՏՈՂՄԻՆ, ՅԱԲԵԹԵԱՆ, ԵՐԵՆԵԿԵԱՆ Ի ՄՈՎԻՆԻ ԽՐԵՆԱԳՐԱՆ, յետմեծ Վարդապետէ, եւ յսգնեւրախ Քերթոզահօրէ: Ի խնդրոյ Պաշտատասպետի Սահակայ Բաղրատունոյ: Հարգատա, եւ բուն Պատմութիւն Նախնեացն Առաջնոց, Թագաւորաց, Իշխանաց, Նախարարաց եւ Հայրապետաց Արամեան Աղղին: Սկսեալ ի Հայկայ Քաջէ, մինչեւ ցԱբրահիմ Թագաւորն մեր: Ի լոյս տնեալ Տպիւք, եւ Մախիւք Թոմայ Վանանդեցոյ, Վեհափայլի Եպիսկոպոսի, եւ բազմաջան Վարդապետի: Ի Հայրապետութեան Սրբոյ Էջմիածնի Տեան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի: Եւ Մարգարէութեան Բանին 1695: ՅԱՄԱՆԵՐԳԱՄԻ

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Առ Համայն Ընթերցողս Հայաստանեայց:

Քաջափարթից եւ Հմտագունից, Հարց, եւ Եղբարց Ուսումնասիրաց բացայայտութիւն սակաւութեւ, սակաւ առաջիկայցեալ Գրոյս, Առնա մեծի Մօսէսի Խորենացոյ. զորոյ զգտանելն, ամենուրեք սուղ՝ եւ պակաս. որպէս պարզագոյն է բանասէր Տեսողաց: Ուստի եւ իմ նայելով յայսպիսի ազնւոյ անբերելի, բարուք վարկայ տպագրել թուովք նուագիւք, վասն անմեղմտու զոյոյ տեղւոյս. բանդի յարուցմունք պատերազմաց՝ եւ հեղձունք անբուրից արեանց, սասանեցուցի զընաւ՝ եւ զբոլոր կալուածս Եւրօպայու, որք միշտ՝ չնկն՝ եւ գոչեն յունկն լսողաց ամենեցուն: Ուստի եւ անպիտան, ունայն, եւ Թափուր յամենից լաւաց՝ եւ օգտակարաց, Թոմաս Ժողայ Ժողայից Աստուծոյ. ի վայելուչ Քաղաքէ Վանանդու Գողթեանց, մեղմամուխ եղեալ տպեցի զՁեռնագրովեւ՝ եւ զԳեղեցկաշար Պատմութիւնս, Նախնեաց մերոց, եւ Հայկազունեաց Տոհմի. Համեղ՝ եւ ախորժաւուր ոճիւ: Սկսեալ ի Հօրէն Հանուրց յԱղամայ...

Ընծայէ ծագիկ բերկրութեան.

ցանկալի աղղին Արամեան:

Եւ ամենն Վանանդեան.

Թոմաս Նուրիջանեան:

Սորին Մօրեղբօր որդի.

եւ մասթէոս Հարեցի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Ամենագոր Բան. որով զոչացեալ Հաստեցան իսկը հանուրք, և անթուելեօք, և զեղապաճոյճ, չընդդանկար զարդուր՝ և վայելահանօք չքեղութեամբն՝ եղան՝ կարգեղան՝ և կացին յիւրաքանչիւր կայանի՝ անվրէպ, և անայլթաք հպատակութեամբ. որովք՝ յաւելա, և անզրաւ յաւիտենի օրհնի, և փառաւորի անվախճան շնորհակալութեամբ, և երկընդադութեամբ Առոււածայինն Բան, հանդերձ Հարր, և Ամենաուրբ Հոգւովն՝ անսպասմանակաւ. Ամէն:

Յորմէ օթանդակութիւն, և նպատաւորութիւն արնկալելու և հուսկ յետիւ ի դիրս Մանկանց Եկեղեցւոյ՝ տունկս սաղարթապաճոյճ, և անդաստանս տատակարեր, Թօմաս Եպիսկոպոս, ի Գաւառէ Գողթնեաց ի մասնէ Վանանտու. տարազարկան Հոգմափարութեամբ անցի ի Կալուածս Եւրօպայ, և մեծաջան աշխատութեամբ փութացայ ժամանել ի զեղեցկադիր, և ամենայն զօրհանութեան արժանաւոր քաղաքն յԱմսդրամ, առ ի յօրինել՝ և հօգալ գրուն զործիան Տպագրութեան, և զՏախտական Պղնձեաց՝ վասն փորագրելոյ զգիրս համայնց Գաւառաց, զորս երկամբք բազօք, և յողնակի ծախիւք կատարեցաք ընդ Մատթէոսի, որ է որդի Եղբոր Մօր իմոյ, զոր նախ յղեցի ի նոյն քաղաք, սակս պատրաստելոյ զպարտաշայս առաջիկայ Գործոց մերոց, և զինի կազմելոյ՝ և յօրինելոյ զոր պարտն էր, և պատեհ. հանեցայ տղել զՎիպագրութիւն Բազմերախտի Առն Մօսիս Քերթազհօրն, իրր Առաջին Պատու Երախտեաց՝ իմոց աշխատութեանց, և իմովք ծախիւք: Այլ՝ ի լինիլ ձեռնամուխ սմին իրին՝ մինչև ցաւարտումն, կրեցաք՝ և արքաք գլոյզնազան, և զանբերելի զանութիւնս, և զտուժանս ի մերայնոց Ուսումնատեաց, Հանապազասուս՝ և Չարարուեստ Արանց, որք մորթովք ուխարենիւք պարուրեալ զինքեանս, իսկ՝ ի ներքուստ յաւելա զիւստոյ քանդ՝ զայս, և բերանք նոցա լիք զառնութեամբ, և նենդութեամբ՝ անհաւաքաւ ամենայն բարոյ, որոց կատարածն՝ ըստ զործոց իւրեանց: Բայց սակայն՝ աղաչեմ մեծաւ Թախանձանօք զդասս Եղբորդ Սրբազանից, ի պատահին մեր սմին, ընթեռնով՝ և տեսանելով. Եթէ զսանիցի ի սմա սխալումն ինչ, ներել մաղթեմ. զի՝ ոչ հաւանութեամբ մերով եղան այնքիկ, այլ՝ յօրինակէն լեալ ընկալիւք. զի՝ մի միայն ունէաք օրինակ, և այն նօսր զորով եւս: վասն որոյ՝ կարեկցութեան սիրով՝ Հայցեմ, ներել մեզ Եւս՝ և կողակողակն ձայնիւ՝ խորեմ, ի սրբութենէ մերմէ, յիւել զՊատկերս, և զենթակայս յողնազան ախտից՝ և ցաւոց, զԹօմաս՝ զՏարաբեցեայս ի Մանկանց Եկեղեցւոյ Սրբոյ. և զՀայրն իմ զնուրիջան Նուրիջանեան, և զՄայրն իմ զԴիլզար համեստակեցալ, և զհամօրէն՝ բնաւանիւ նոցա, զկենդանիս, և զհանգուցեայս. ընդ նոսին՝ յիշեցէք ի Քրիստոս, և զԵղբարս իմ զԳրիգոր, և զԱրիստակէս, որք հանգուցեալք են ի Քրիստոս, և զՅակօր՝ Կրտսեր Եղբարս իմ կենդանի, և զԳորն իմ հանգուցեալ ի Քրիստոս, զՋանան. նաեւ յիւել մաղթեմ, զՀարազատ, և զՋեռնասուն Գործակայս իմ, զՄատթէոս՝ զկատարեալ Հմուտն յԱրուեստ Տպագրութեան, որ է որդի Եղբոր Մօր իմոյ. և զԵղբոր որդի իմ, զՂուկաս Փիլիսօֆա, որ է Վարժ զանպան Լեզուաց: Յիշեալիք և զՄեզս նոցա ի Քրիստոս, հանդերձ բնաւանօք իւրեանց. ուստի՝ և զՏրիսուր սիրոյ մերոյ, և երախտեաց՝ առաւելապէս հասուցէ Քրիստոս՝ յաւուր աներկի: Ամէն:

Յանկամ յաւելա բուժիլ յախտից տանջողական

և անպիտան Թօմաս վարուք Թախատական:

էջ 484-487

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

956-621

Ռո 1695

ԱՍՏՈՒԱՆԱՏՈՐ ԵՊՍ. ՆԵՐՍԷՍՈՎԻՉ. ԲԱՌԴԻՐՔ ԱՍԽԵԱՅԵՈՅ ԵՒ ՀԱՅՈՅ Ի ՎԵՐԱՅ
ԱՍՏՈՒԱՆԱՇՈՒՆՉ ԵՒ ՃԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԳՐՈՅ ՀԱՅՈՅ ԵԿԵՂԵՑՈՅՆ: Հոմ, ապ. Հաւատոյ Տարածման (Propaganda Fide), 1695, 8 չ. + 506 + 14 չ. = 618 էջ:

A.R.A.R.@

սիրաց: Ուստի՝ վկայութեամբ հաստատեմ զվերոյ զրեցեալս, եւ մատնեալ իմով կնքեմ:
Գծադրեցի զսա:

Յամի Տեան մերոյ՝ ոռդե եւ ըստ մերոյ համարողութեան ոճիդ: Յօդատուի ժե:
Ի Կոստանդինուպօլիս:

Նաեւ՝ սրբազրութեամբ Յօհաննու վարդապետի, կաթայեցոյ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զունի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

465

Խա 1696

63

ՂՈՒԿԱՍ ՎԱՆԱՆԴԵՏԻ. ԲԱՆԱԼԻ ՀԱՄԱՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՏՈՒՑԻՆ: Ամսդերամ, ապ. Թա-
մաս Եպս. Վանանդեցի, 1696, 2 չ. + 30 = 32 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԲԱՆԱԼԻ ՀԱՄԱՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱՏՈՒՑԻ ՄԵՐՈՅ ՆՈՐԱՆԻ: Զոր ի խոյս էած Հայկական
Տառի Վեհանձն, եւ Սրբափայլ Հայրն մեր, Տէր Թօմաս՝ Աստուածազգեստ Բարունին Վա-
նանդեցի, եւ առաքելապօրծ Եպիսկոպոսն Սրբոյ Խաչին:

Շարադրեցեալ ի Ղուկասէ Ապանոր՝ Զահրնկալէ Վանանդեցոյ:

Տպիւք, եւ ծախիւք Թօմասու Վարդապետի:

Շարարարդութեամբ Քաջ Դպրի՝ Տեան Մատթէոսի, Ներսէսն Տպագրի Հայոց:

Յամի Տեան, 1696: ՅԱմստէլօղամի

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

(Առնուած «Ան Հայկասեռ Ընթերցօղսէն»)

... Եւ արդ՝ լրջմտութեամբ, եւ զուարթ երեսօք ընկալարուք զայս Գործակ մեր ի
Վայկունմն Բանասէր Համադեհեացդ, եւ յիշեցէք ի Սրբափայլ յաղօթս՝ զեռանձն Վարդա-
պետն մեր, եւ զՀեղատգի վեհն Վեհմաքորհուրդ՝ զՏէր Թօմաս Եպիսկոպոսն Սրբոյ Խաչի
Վանիցն Գողթնեաց, զի՝ Ընծայէ զծաղիկ բերկրութեան. Յանկայի Ազգին Արամեան:

Եւս՝ զյոգնեալս, եւ զմիակ Բուն Տպագրի Հայոց՝ զանուանին Մատթէոս Ես-
հաննիսեան:

Ապայ՝ եւ զՏրուդ Դպրս Ղուկաս, ծնունդս Գրիգորի՝ Սերունդս Նուրիջանի,
Սնունդս Հոսօմայու՝ եւ զՄատուցօղս այսր Գործակի. եւ զայլ Արեանատուս մերոյ Տոճի՝
զԿենդանիս, եւ զՀանգուցեալս. որով՝ եւ դուք յիշեցեալք ի Քրիստոս լիջիք յաղօթս Արժա-
նաւորաց. Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

391-93 Ես.

64

ԹՈՎԱԿԱՆ Ա ՔԵՄՓԻՍ. ՀԱՄԱՀԵՏԵՆՈՒՄԸ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Ամսդերամ, ապ. Թոմաս Եպս.
Վանանդեցի, 1696, 420 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԹՕՄԱՆԻ ՔԵՄՓԱՆՈՅ: Յաղագս. Համաշխանական Քրիստոսի: Թարգմանեցեալ ի Յոհաննիս յովեբախ Վարդապետ Կոնստանդինուպոլսեցոյ: Ի խնդրոյ Զուգայեցի Խօջայ Սահրատի որդւոյ պարոն Քասպարին: Գործեօք, և ծախիք Թոմասու սրբափայլ Եպիսկոպոսի սրբոյ Խաչին: Թամի Տեսուն 1606: Յամատէրօղամի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Առ միաշնամուռ Ուսումնասէր Հոյիս Մերազնեայց:

... Տղեցի զգիրս մեծի երանելոյ, և վայելչարուղի աղբերն Թոմասու Քեմփացոյ, ի դուարճութիւն, և յարիւթիւն մանկանց Եկեղեցւոյ: Այնքան պատուելի, և սիրելի է հաշակ այսմ գրոյ, մինչ զի՝ որքան լեզուք զոն ի կալուածս Եւրօպայու, ամենեքեան ունին Թարգմանեցեալ ընդ բարբառոյ իւրեանց. լութեանք, և կալվիթեանք՝ ևս՝ ևս մեկնայն ոք միտ կրէ դոռն ի ծոցի իւրում իրբեւ՝ զմեծ իմն մխթարութիւն Հոգւոց: Եւ մերս զոյր Թարգմանեցեալ ի լսթին լեզուէ, ի հայկական բարբառ աշխատանօք Յոհաննէս Վարդապետ Կոնստանդինուպոլսեցոյ յամի Փրկչին մերոյ՝ 1670. ի խնդրոյ աղնուստոճմ Զուգայեցի Շահրիմանէնց Պարոն Քասպարին: Արդ՝ մեծաւ Թախանձանօք խնդրեմ յեղբարցդ սիրելեաց, զի ամենայն ոք ըստասցի զայս ըսպեղանի, և բուժիչ ամենից ախտից. զի սոփաւ ըսթափեցեալք ի ներշնանէ ծանրազունէ, բուռն հարցէ զուղիղ շուղաց ըստ ձայնի մօկադիւր բարբառոյն. ճրագ ոտից իմոց բան քո, ևսայն:

Այլեւ՝ զայն յուշարարից աւագութեան ձերոյ. զի որքան վկայութեան բանք տուցան՝ և եղան ի սուրբ գիրս յայս, և ապիրատս, և անվարժս Թոմաս Վանանդեցի՝ ըստ իմումս տաճարութեան, և անկատարութեան, աշխատեցայ՝ և յանդիման ամի զիւրաքանչիւր վկայութեանց ի սմա եղալոց զհամարագիրս զլիտց համայնից, և տարնթեր նոցա՝ զթիւս տանց պարունակեցելոց. զի զնոյն խնդրողաց, և որոնողաց՝ զիւրազոյն լիցի առձեռն ունիլ՝ զոր խնդրեացն: Եթէ՝ որոց տեսանեն, և զգան՝ երեւիցի հաճոյ իմիք՝ և ընդունելի, շնորհողին պատիւ, և զոհութիւն. զի ևս ոչ այլ ինչ՝ Եթէ ոչ պղինձ, որ յայլմէ հարեցեալ հնչէ. իսկ եթէ աւելորդ իմն՝ և անախորժ, և քամահելի. զնեքումն, և զանպարտաւութիւն ապասեմ ունիլ. Թոմաս պարտաւոր, և սխալական Վարդապետ:

Էջ 3-5

... Արդ ևս Թոմաս լեալ ուր վերջին.

Ի վանանդայ զողթնեաց մասին:

Տպագրեցի զհիւսուած վեհին.

և համարձակ քարոզողին:

Եղեալ զճրագ յաւտանակին.

Ի դուարճութիւն բազմականին:

Զմեզ աղաչեմ զամենեան.

յիշէլ զհէքս առ միտ բարին:

Այլ և զմեզան իմ քաղցրագին.

Ըղնուրիջանե ընդ Դիլդարին:

Ուստի և ցօղն հանուրց Փրկչին,

մեզ և նոցա յաւէտ տացին:

Էջ 8-9

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

... Ուստի ևս հէքս, և ողբոց քաղմաց ստորակայեալս, անճալակ, և անպաւար այնքանեաց բազմունակ, և ամենայն երախանաց, և արտաքեալ յերամաց, և ի զատուց

որդոց առաջատար՝ Թոմաս Եղիսիակոս, ի նաճանգէ Գողթնեաց, ի Մասնէ տենչալի վայրից Վանանաւ: Ժիշտ վերահայելով յունախոսութեան վատնեցեալ զիմ զկեանս՝ տունկս սոցարթապոսնայն: պատեհաւոր վարկայ զհամեղաթոս, և զքողցրաճաշակ Գիրս Թոմասու Քեմփացոյ ապագրել յիմում Գործարանում, զոր յարմարեցի, և ևազմեցի վշտօք անթուեկութեալի՝ ծախս նոցունց՝ յիմոց ընչից. զի զոնէ յընթերցասէր Եղբարցոց խնդրեցից զօժիտս սիրոյ, և ևարեկցութեան, ձոնել ևղկելոյս զփշրանս մշտամատոյց աղօթից ձերոց: Թերեւս նոքօք բուժեցայց ի սատակչական ախտից. զի ևս որդն ևմ, ևս ոչ մարդ, ևս չիթ իմն զիրածախ, ևս հոգմամբար, որ ոչ երբեք ի տեսութեան աշաց կայանայ: Եւ արդ՝ աղաչեմ զհամայն խումբս ապառազիմեալ Հարց, և Եղբարց. զի՝ մինչ ճաշակէք բմպելով ի համեղարուզի, և ի քաղցրահոս աղբրէր սորին, յիման տոնիցէք արժանի՝ զհուսկ. և զապիկարս, զԹոմաս զանարդիւնս՝ յերամս բանասիրաց: Այլեւ՝ ծնոցն իմ քաղցրանոյց. զՀայրն իմ համեղանկեցող՝ զՆուկաս, և զՄայրն իմ պարկեշտազնաց՝ զԴիզարն. և զԵղբարս Հօր իմոյ՝ զՆուկաս, և զՍեփաննոս: և զԵղբարս իմ զհարազատ՝ զԴրիգոր, զԱրիտակէս, և զՅակօր. և զքոյրն իմ Զանայ: Այլեւ՝ յիշել մաղթեմ զազմեղախոս, և զկառավարող Գործարանիս, և բուն հմուտ, և Վարժ Տպադրութեան, զՎարպետ Մատթէոսն, որ է որդի Եղբոր իմոյ. և զՀայր իւր, զՅոհաննէս. և զմայրն զՄարիամ. և զԵղբայր իւր՝ զՊետրոս: Եւս՝ և զարդիս Եղբարց իմոց՝ զՆուկաս՝ և զՄիքայէլ. որք ևս վարժ, և ներհմտացեալք Լաթինական Լեզուի, և Կրթեցեալք յուսումն Փիլիսոփայական, և բազմազան հանճարոյ. զորս Ամենագոր Զեռն Արարչին պահեցէ անայթաք զնացիւք. յօգուտ, և ի պայծառութիւն Եկեղեցոյ Սրբոյ՝ ամէն: Իսկ զտրիտուր սիրոյ ձերոյ, և ցաւակցութեան՝ հատուցէ Քրիստոս, ըստ խոստման իւրոյ՝ որպէս ասացն. Ի տան Հօր իմոյ օրեւանմբ բազում են. Յօհ. 14: 2: յայնմ օրեւանի, և զհոշոյի հանդուսցէ զմեզ Քրիստոս յաւուրն աներկի. և զմեզ՝ և զմերս ամենայն հաղորդ արասցէ ուրախութեան այնորիկ, զոր ակն ոչ ետես՝ եւայն. ի փառս Ամենաբարոյ Երբորդութեան, այժմ, և յաւիտեանս, Ամէն:

Կիւլիկեական Մատենադարան

230-2

ԳԼ 1696

65

ԱՍՏՈՒԱՆԱՇՆՈՒՆ 2: Ամսդերաւում, ապ. Թոմաս Եպս. Վանանցեցի, 1696. 432 + 1 շ. + 537 = 970 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԱՍՏՈՒԱՆԱՇՆՈՒՆ 2 ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ Տպագրեցեալ Վանկլադիբ՝ և Գեղեցկադիբ յօրինուածովք: Հաւանութեամբ, Տպիւք, և Մտիւք Թոմայ Երամեմ Վարդապետին. և Վանիցն Գողթնեաց Սրբոյ Խաչին Մաքրափայլ Եպիսկոպոսին: Ի Հայրապետութեան Լուսաւեղոյս Գահային Սրբոյ Էջմիածնի՝ Տեառն Նահապետի, Հօրն ձերոյ Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի Փոխանորդի, և ամենայն Հայոց Ինքնագլուխ Հոգևորպետի: Յամի Տեառն 1696: ՅԱմսաշաբաթովք:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԳՈՐԾԷ ԱՌԱՔԵԼԻՈՅ: Թուղթ Երանելոյն Պօղոսի Առաքելոյ: Թուղթ Կաթողիկեայց: Տեառիք Յօհաննու:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Յիշատակարան.

Ի կամս՝ եւ ի բարեհաճութիւն Ամենազօրին Աստուծոյ, որ Հանուրց էութեանց զսկիզբն, եւ զկատարումն յօրինեալ՝ եւ տնօրինեալ յիւրաքանչիւր պայմանի, եւ կայանի զետեղեալ պահէ իւրով ժշտնջենաւոր ամենունակ կատարելութեամբն:

Նմա բաղձապատկարար դոհութիւն՝ եւ երկրպագութիւն անսպառ յաւիտենի՝ եւ անլուաւ ձայնի՝ երից անձնաւորութեանց՝ եւ միայնոյ Աստուածութեան, Հօր՝ եւ Որդւոյ՝ եւ Հօգւոյն Սրբոյ, Ամէն:

Երբէք եւ ես ամենաւարան, եւ բազմաց աւազից ստորեկայեալ՝ Թօմաս, յորջոք յորջմամբ միայն եպիսկոպոս իսկ՝ յարգեանց՝ եւ ի պաշտամանց այնմ շնորհի թափուր՝ եւ ունայն միշտ՝ գլխով ի Գողթ Գաւառէ՝ Վանանդ վերակոչեցեալ վայրէ, ծարուեցայ մեծաւ տենչմամբ տպագրել զլուսատուն Հոգւոց բարեւիրաց, եւ արեգակնափայլ Լուսակիր Հիմն, եւ Սիւնն Սրբոյն Սիծեի դառած, եւ զհիւսուած Տնօրէնութեան Քրիստոսի՝ զվարր Աւետարանն, զայն՝ որ ի չորից հոգեկիր արանց արտադրեալ՝ բացայայտեցաւ ի Փրկութիւն, եւ ի Կեցութիւն սիրով՝ եւ ճշմարտութեամբ բնդունողաց:

Զի՛ որպէս ի չորից տարեբաց զոյանայ ամենայն ժամին, ըստ այնմ՝ եւ Զորից Աւետարանաց զօրութեամբ զարգանան՝ եւ բարգաւաճեալ շքեղատրդ ծաղկին, եւ պաղարեւ լեալ՝ խնդալից երևին Համայն պարբ բարեպաշտից: Զոր վաղուրեմն նախ տպագրեցեալ յոր ի Մեծէ՝ եւ յերջանկազոյն վարդապետէն ՈՍԿԱՆԱՅ Երևանեցւոյ. որոյ Տէրն Տերանց Հասուցէ ըստ ջրտանց նորա, եւ ըստ բազում երախտեացն, զորս եթող անջինջ յիշատակ յեկեղեցւոջ մերում: Ուստի՛ եւ ես յողնաղան վիրօք լցեալս ձեռնարկի երկրորդումս տրպագրել բազմօք վշտօք՝ սակս անմիթիւր վայրացս, ուր եմք. եւ խնդրեմ մեծաւ թախանձանօք՝ ո՛չ առնել զմեզ անտեւ, այլ յիշել զհէքս, զԹօմաս Եպիսկոպոս՝ Հանգերձ Հարազատ Գործակալօք իմովք՝ Մատթէոսի՛ եւ Ղուկասու, որք են կառավարիչք, եւ ամենայն իրաց կատարողք, եւ Հոգացողք, Գործարանին մերոյ միշտ՝ եւ Հանապաղ:

*

Հաւատ անրիծ լեալ ընդ յուսոյ,

յեռեալ ի նոյն շաղկապ սիրոյ:

Պարապայիւք մաքուր զործոյ,

Հասցեն փառաց Բանին Սրբոյ:

Մատուցից ձեզ բաժակ ջրոյ,

յականէ զուտ վրտակ ցօղոյ:

Երբէք արբեալ տենչմամբ հօգւոյ,

րդիին ակունք հաղէալ զհատոյ:

Որ ոչ կալցի զայս զեղ աղղոյ,

իցի ունօղ բարեաց Հանրոյ:

Արեաց Լղարացի մերայնոյ,

խաղաղութիւն աւուրբք լիոյ:

Եւ ճառազայթ անշէջ Լուսոյ,

Համբարաց ձեզ՝ մինչ յերեկոյ:

էջ 430-432

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Գոհութիւն անքննելի էութեան, անսահմանելի գոյութեան, անհատուածելի միակեանքութեան, անհասանելի Բարութեան, Համարուն արարչութեան, Համազոյ Ամութեան. եւ Համազօր Անձնաւորութեանն. Անսկզբան ընդ Սկզբան, եւ Անսկզբնաւորին Սկզբան, Ամենասուրբ Երբորդութեանն. Հօրն Նրոյի, Մեծիցելոյ Որդւոյն, եւ Սրբոյ Հօգւոյն՝ Անբաժանելի Բոլորման նոցին. որոյ անձառելի կարողութեամբ՝ աւարտեցաւ Վայրչաղի՛ եւ Գեղեցկաղի՛ր ԱՍՏՈՒԱՅԱՇՈՒՆՁ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՍ, Նորոտունի Բուրաստանս,

և Երկնաբույգի ու թեկի տկանակիտ վտակս. յԱմի Տեառն 1700, և ի Հայոց Թուին, ոճիթ,

Արդ՝ որք հանդիպիք այսմ Աստուածակերտ Դրախտիս, մի՛ մահձրանայք յիշիլ յազօթս ձեր զԵռամեծ Բարունին, և զՍրբափայլ Հայրն ձեր՝ Թոմաս Առաքելաշախի Եպիսկոպոսն Սրբոյ Խաչին յամենավայելուչ Զորոյն Վանանդու՝ Գոգթնեաց զաւատին. որոյ Հայա՝ յուր ձեռքս ձերն՝ Տպիւքն՝ և Մախիւքն յանկեկալ աւարտեցաւ Աստուածաշունչ Սուրբ Դուր Կոսկարանս։ Այլիւ՝ զբաղցրասնոյց Ճեղսց նորս. զՀայրն համեստակենցադ՝ զՆուրիջան Դուրիջանեան. և զՄայրն պարկեշտազնաց՝ զԴիլիարն. և զՀանգուցեալ հարազատ եղբարսն՝ զԳրիգոր, զԱրիստակէս, և զԵսայօր, և զԴոյրն իւր Զանայ։

Նաեւ՝ զաւակս սոցա՝ զՍինան, զՄարիամ, զԵղիշեայ, զՂուկաս զԴիլիար, զՄիքայէլ, և զԹուրվանդայ։ Ընդ որս և զԲեռնոյ որդին իւր՝ զհարազատ՝ զԲագմերիստ, և զբուն վարդեան Մատթէոս, որ միշտ՝ և անձանձիր աշնեցաւ ի վերայ Տպագրութեանն. ևս՝ զՀայր սորին՝ զԵսաննէա, զՄայրն Մարիամ, զեղբարսն՝ զՊետրոս, և զնորարորոյն՝ որդին իւր՝ զԱմբրոսիոս։ և զայլ համազուն արեանառու մերձաւորսն վերադրեցեալ Վեշին, զԿենդանին՝ և զՀանգուցեալսն ի Քրիստոս՝ յիշման արժանի տանիցէ՛ք ի Սուրբ ազօթս ձեր։

Ի վախճանի յիշեցէ՛ք յազօթս ձեր զհարազատ՝ և զԲարեմիս՝ աշխատաւորս Նախազեկ Վեշի Տպարանին՝ զՄատթէոսն Եսաննիսեան, և զՂուկասն Գրիգորեան. որ ըստ կարի, և ըստ պաշտանի իւրեանց մտերմարար աշխատեցան՝ և աշխատին յողոստ՝ և ի պայծառութեն Եկեղեցւոյ Սրբոյ. Ամէն։

էջ 536-537

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
225.4
1698

ԽԱՆՈՅԹ. Զորս Աւետարանները ունին էջ 1-432 համարմբը։ Առանձին ամուսնաքերով և 1-537 էջակալութեամբ կը տրուին շարքով Առաքելոց։ Թուրքի Երանելոյն Պողոսի Առաքելոյ։ Թուրքի Կարուղիկեայց։ Տեսիլք Յոհաննու։

ԳԻՐԲ ԱՇԽԱՐՀԱՅ Ե ԱՌԱՊԹԵԼԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՈՐ Է ԱՂՈՒԷՍԱԳԻՐԲ. Հրտ. Երեմիա վարդապետ։ 1698. 181 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԱՇԽԱՐՀԱՅ ԵՒ ԱՌԱՊԹԵԼԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՈՐ Է ԱՂՈՒԷՍԱԳԻՐԲ. Ի Սուրբ Էջմիածին Երեմիայ վարդապետէ։ Ի Հայրապետութեան Տեառն Նախազեկ Կաթողիկոսի ամենեց. Հայոց։ և Թովմասնութեան Հայոց. ոճիթ. յուրիս. Ժ. և ի Թովին գրկէին. 1698. յունիսի. Ժ.։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զունի։

Կիւլպէնկեան Մատենադարան
956-621
Խո. 1698

(Շար. 5) Կազմեց՝ Ա. Գ.